

Xarxa Espais Natura

El laberint d'agulles

Montserrat- Coll de Can Maçana

Any adquisició: 2004
Superfície: 176,58 ha
Localització: El Bruc, Anoia
Coordenades GPS:
N 41°36'35,17" E 1°46'03,13"

Ubicat al municipi d'El Bruc, l'Espai Natura Montserrat-Coll de Can Maçana ocupa gairebé el 7 % del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat i és el principal accés als camins i les agulles de roca d'aquest sector de la muntanya, on els monòlits i les formes verticals són les referències d'un paisatge únic i captivador.

Les agulles de Montserrat s'eleven per damunt del Coll de Can Maçana i retallen el cel en un perfil inconfusible. Els secrets de la Muntanya s'amaguen al seu recer: racons, rutes i parets fascinants a l'abast d'excursionistes i escaladors/es amb ganes de descobrir-los.

PANORÀMICA DEL MASSÍS D'AGULLES DES DE CAN MAÇANA

Pas de la Portella
Al Refugi Barbé

Dibuix: Editorial Alpina

Els paratges més feréstecs de Montserrat

Les parets verticals i les canals entre les agulles han estat, fins fa ben poc, els ambients menys alterats de la Muntanya. La seva inaccessibilitat els ha deixat durant segles fora de l'abast de les activitats humanes, preservant-ne la tranquil·litat i l'aïllament necessaris per a animals i plantes molt sensibles a la presència humana. Darrerament, però, l'auge de l'excursionisme i l'escalada augmenten la pressió sobre el fràgil equilibri d'aquests ambients. Per això, el respecte de tothom qui s'hi acosta és fonamental per a la seva conservació.

Les agulles de roca, un relleu peculiar

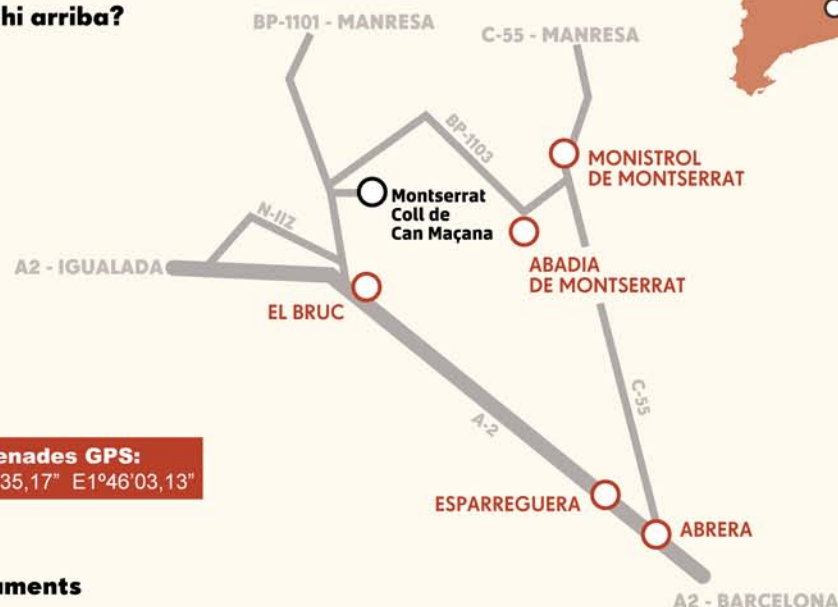
Les impressionants agulles rocoses del vessant de ponent de Montserrat conformen un monument paisatgístic excepcional. Els conglomerats de Montserrat foren dipositats en el fons d'un mar superficial prehistòric que cobria la regió. Fa uns deu milions d'anys, aquestes masses de roca emergiren, i l'erosió posterior les anà esculpir fins que esdevingueren les capricioses agulles de roca que podem admirar avui.

El paradís de l'escalada

Montserrat és el bressol de l'escalada catalana i una de les zones més importants del país per la seva quantitat de vies (més de 5.600), qualitat i diversitat. Escaladors d'arreu del món la visiten cada any. És necessària una regulació per fer compatible aquesta activitat lúdica i esportiva amb la protecció de les espècies rupícules que habiten les parets verticals, incloses les aus que hi nidifiquen.

Montserrat - Coll de Can Maçana

Com s'hi arriba?

Coordenades GPS:
N41°36'35,17" E1°46'03,13"

Equipaments

Centre d'informació de Montserrat-Coll de Can Maçana.
Obert de 8 a 18 h tots els dissabtes, diumenges, festius i ponts.

Serveis:

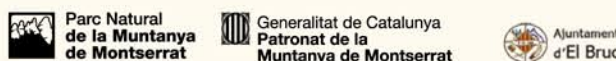
Punt d'informació Montserrat - Coll de Can Maçana

Carretera BP- 1101, km 2,6 El Bruc

info@montserratcanmaçana.cat

www.montserratcanmaçana.cat

En conveni amb:

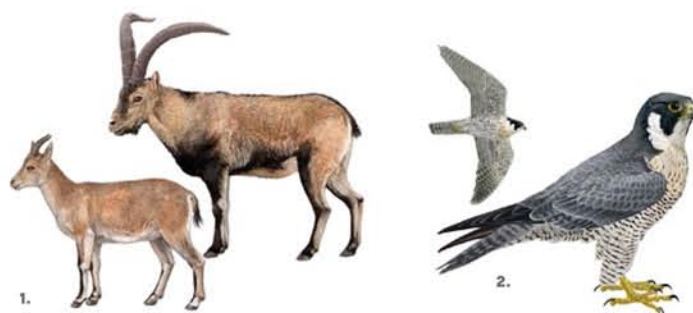
Espai gestionat per:

Fundació
Catalunya
La Pedrera

El nostre compromís amb la societat

A la Fundació Catalunya-La Pedrera, que gestiona l'Espai Natura Montserrat-Coll de Can Maçana, ajudem les persones a construir un futur millor i més just. Per això, oferim oportunitats als que més ho necessiten, fomentem el talent, la creació i l'educació, i conservem el patrimoni natural i cultural.

Amb l'adquisició d'aquesta guia contribueixes al manteniment i la cura d'aquest espai natural.

1. Cabra salvatge

Capra pyrenaica hispanica
La imponent silueta de la cabra salvatge torna a retallar-se sobre les carenes de Montserrat, d'ençà de la reeixida reintroducció de l'espècie al massís, d'on havia desaparegut. Amb sort podrem descobrir-ne petites ramades als racons més feréstecs.

2. Falcó pelegrí

Falco peregrinus
Aquest rapinyaire, hàbil caçador d'ocells en ple vol, fa el niu a les parets rocoses més tranquil·les de l'espai.

3. Àguila cuabarrada

Hieraetus fasciatus
Un dels nostres rapinyaires més amenaçats, aquesta àguila mediterrània resisteix encara a les serres preitorals de Barcelona, on sobreviuen unes quantes parelles tot i el creixent impacte humà sobre el territori.

4. Alzina

Quercus ilex
Arbre típic de la regió mediterrània. Proporciona un sotabosc una mica més humit, la qual cosa permet que hi proliferin arbustos i lianes, com l'aladern, l'arífol, el marfull, o el boix.

5. Pinassa

Pinus nigra
Pi mediterrani que anys enrere tenia una presència significativa a Montserrat i que actualment trobem només en petits rodals perquè s'ha vist molt afectat pels grans incendis forestals i ha estat substituït pel pi blanc.

6. Corona de reina

Saxifraga callosa ssp. catalaunica
La trobem a l'estatge d'alzinar amb boix, i en les roques encara a l'oest del nord. A Catalunya, a part de Montserrat, només és localitzable a Sant Llorenç del Munt.

7. Orella d'ós

Ranunculus myconi
Viu a les esquerdes de les roques ombrejades dels Pirineus i de les zones muntanyoses de la meitat est de Catalunya. Floreix de maig a juliol, quan adopta unes coloracions violetes, i després s'asseca per tornar a brotar amb les pluges de la tardor.

Fauna i flora

Les característiques fisiogràfiques de la muntanya de Montserrat fan que es tracti d'una zona d'especial valor ecològic. La vegetació predominant de la muntanya és l'alzinar que, amb variats sotabosc i fins a 1.250 espècies de plantes, cobreix gran part de la muntanya. Quan ens endinsem pels camins, descobrim fins a quin punt la vegetació és ufana en els replans i sobretot, en les canals. La presència de rocam arreu, amb multitud de canals i esclatxes, ofereix refugi a una flora característica, trobant endèmiques en cingleres i roquissars. La diversitat d'ambients permet la subsistència d'una fauna molt variada, tant vertebrada com invertebrada. Entre els mamífers, destaquen l'esquirol, el gat mesquer, els rat-penats, el porc senglar i les cabres salvatges, reintroduïdes l'any 1995. Trobem també diversos ocells rupícules com els roquerols, ballestes o pela-roques, rèptils com els escurçons ibèrics i amfibis com la salamandra.

Dibuixos: Toni Llobet

- Autovia
- Carretera local
- Pista asfaltada
- Pista forestal
- Pista secundària
- Pas restringit
- Camí
- Corriol
- GR
- PR
- Espai de la Fundació
- Aparcament
- Punt d'Informació
- Àrea de lleure
- Font
- Vista panoràmica
- Pic destacable
- Cova o Avenc
- Megalit
- Refugi de muntanya
- Església
- Poble
- Itinerari Volta a Sant Pau Vell
- Itinerari Camí de les Batalles

Itineraris recomanats

No et pots perdre

1 Volta a Sant Pau Vell

1h 15' **+142 m i -142 m** **3,8 km** **Baixa**

Itinerari circular que comença a l'àrea de lleure del coll de Can Maçana i amb un recorregut suau ens porta per l'extrem oposat al monestir de Montserrat amb vistes espectaculars de la regió de les Agulles. Un cop realitzada la primera pujada (no gaire forta) fins al Coll de Guiró (i havent passat pel Mirador del Pla de Bages) és pot fer un desviament fins l'ermita de Sant Pau Vell on es pot gaudir d'unes magnífiques vistes des del Pirineus fins al mar. De tornada cap a l'àrea de lleure, no ens ha de sorprendre trobar-nos amb vaques que vetllen per preservar la Muntanya contra els incendis forestals.

2 Camí de les Batalles

1h 40' **+265 m** **5,7 km** **Mitjà**

Ruta pel camí on es van desenvolupar les Batalles del Bruc, entre els exèrcits català i francès l'any 1808, on el sometents i el famós timbaler feren recular les tropes napoleòniques. L'itinerari discorre entre la masia anomenada Can Pasqual a l'entrada del Bruc, i el pas de Can Maçana.

La Cadireta i la Roca Foradada
La Cadireta i la Roca Foradada són, junt amb el Cavall Bernat, els topònims més coneguts d'entre les innumerable agulles, parets i formes de Montserrat. La Roca Foradada, amb un forat triangular de 10 m d'alçada i uns 6 m d'amplada, la fan visible des de molts quilòmetres de distància. I al seu costat trobem la cadireta, una imponent roca amb forma de cadireta i també de cap de gat o dinosaure.

La importància dels grans herbívors i la prevenció d'incendis

Montserrat és terra de boscos mediterranis. Aquí, el foc ha estat sempre la principal pertorbació natural, amb incendis recurrents que modelen el paisatge i marquen el desenvolupament de les comunitats vegetals.

Quan la càrrega de combustible acumulada al bosc és molt elevada, el risc de patir grans incendis forestals és també molt alt. Per això, en aquests boscos pren especial rellevància el paper dels grans herbívors. La seva acció sobre la vegetació, tant per la retirada de combustible a través de la ingesta com per l'acció mecànica de trepig i obertura d'espais en els seus desplaçaments, afavoreix un paisatge menys vulnerable al foc.

Per tal d'aprofitar al màxim aquest efecte positiu en la prevenció d'incendis, a l'espai Montserrat-Coll de Can Maçana fem una gestió activa que potencia la presència de grans herbívors. El retorn de la cabra salvatge ha estat un pas cap al restabliment de les comunitats pròpies d'aquest ecosistema, però encara insuficient, de manera que des de fa anys s'ha optat per la introducció de bestiar domèstic.

Sant Pau Vell
Antiga església romànica (1084) parcialment reconstruïda, que fou la primera parròquia del terme del Bruc. Situada al peu del turó del Castell de la Guàrdia és un excel·lent mirador cap al Baix Llobregat i l'Anoia, amb unes vistes esplèndides.

Espai històric
A banda d'haver estat escenari de les mítiques batalles del Bruc contra les tropes napoleòniques, a l'espai s'hi troben l'església romànica de Sant Pau Vell (s. XI) que va ser el primer punt habitat de tota la muntanya, el jaciment prehistòric de la Cova Tapada i el castell de la Guàrdia.

Informació d'interès

- Punt d'informació de Montserrat-Coll de Can Maçana:**
- Ajuntament del Bruc:** Tel. 93 771 00 06
- Parc Natural de la Muntanya de Montserrat:** Tel. 93 402 46 00
- Refugi Vicens Barbé:** Tel. 93 364 16 81 / 664 30 69 71
- Emergències:** Tel.112
- ON PUC MENJAR?**
Al Bruc, Collbató, Marganell, Olesa, Esparreguera..., es disposa d'una bona oferta de restaurants i bars.
- ON PUC DORMIR?**
L'oferta és àmplia i variada, i hi destaquen els allotjaments rurals.
- Al Bruc:**
Hotel El Bruc. Tel 93 771 00 61
Can Serrat. Tel. 93 771 00 37
Apt. Turístic Can Tricolet 93 771 03 82
Masia Can Ollé de la Guàrdia 93 771 03 23
- ALTRA INFORMACIÓ D'INTERÈS**
Museu de la Muntanya de Montserrat del Bruc: Tel 93 771 00 06

- Recomanacions per la visita**
- Portar roba adaptada a les condicions meteorològiques, protecció solar, ulleres de sol i gorra/barret o similar. Portar també aigua, calçat i roba còmoda per caminar.
 - Recomanable portar binoculars i guies d'observació de flora i fauna si se'n disposa.
 - No es permet la circulació de vehicles més enllà de l'aparcament.
 - No sortiu dels camins marcats.
 - Cal dur els gossos lligats.
 - No es permet l'acampada lliure.
 - Està totalment prohibit fer foc.
 - Emporteu-vos les deixalles.
 - Cal recordar als escaladors que l'escalada al Parc està regulada. Trobareu la normativa a www.muntanyamontserrat.gencat.cat.

Sabies que...

Tota la Muntanya de Montserrat està considerada **Espai d'Interès Geològic** (geozona 224), i és un espai inclòs en el GeoParc de la Catalunya Central.

Els incendis forestals de 1986 i 1994 afectaren de manera notable el conjunt de la vegetació de Montserrat, fins al punt de que cada un d'ells prengué una dimensió que va arribar a afectar gairebé la meitat de l'àrea protegida de Montserrat.

Alguns dies de tardor, des de certs llocs del sud del Bages es veu el sol pondre's exactament per la Roca Foradada.

